

Received/Geliş	:	2023	/	2023	Accepted/Kabul	:	2023	/	2023	Published/Yayın	:	2023	/	2023
		August		Ağustos			September		Eylül			September		Eylül

Öğretmenlerin Yaşam Doyumu ile Yaşanılan Yer Algı İlişkisinin İncelenmesi

Cüneyt Şenyurt¹ Füsun Narçin Şenyurt² Yeliz Korkmaz³ Sonaray Köse⁴

Atıf/Reference: Şenyurt, C., Narçin Şenyurt, F., Korkmaz, Y. ve Köse, S. (2023). Öğretmenlerin Yaşam Doyumu ile Yaşanılan Yer Algı İlişkisinin İncelenmesi. *Yönetim ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(3), 286-295.

Özet

Bu çalışmada öğretmenlerin yaşanılan yer algısı ile yaşam doyumluları arasındaki ilişki farklı demografik değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca öğretmenlerin yaşanılan yer algısının yaşam doyumu üzerindeki etkisinin incelenmesi çalışmanın temel amacıdır. Araştırma, ilişkisel tarama tasarlanmış olup çalışma grubunu Ankara ilinde görevli öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırma sonucuna göre; öğretmenlerin yaşam doyumu ortalamanın altında ve yaşanılan yer algısı ortalamanın üstünde çıktığı görülmektedir. Öğretmenlerin yaşanılan yer algısı ve yaşam doyumu algılarının kadın ve erkeğe göre değişmediği; lisans ve lisansüstüne mezunu olmasına göre etkilenmediği; yaşa göre değişmediği, yaşanılan yer algısında evli ve bekara göre değişmediği ancak evli öğretmenler bekarlardan daha fazla yaşam doyumu algıladıkları ortaya çıkmıştır. Mesleki deneyimlerine göre 16 - 20 yıl arası ve 21 yıl ve üstü gruplar 11-15 yıl arası grubuna göre daha yüksek yaşanılan yer algısı sergiledikleri ve 16 yıl ve üzeri grup 6-10 yıl; 11-15 yıl ve 21 yıl ve üzeri gruplarına göre daha yüksek yaşam doyumu algıladıkları sonucu çıkmıştır. Ayrıca yaşam doyumu ile yaşanılan yer algısı öğretmenlerin yaşadığı yere göre değişmediği ortaya çıkmıştır. Oturduğu evin sahiplik durumunda ise lojmanda oturan grup geriye kalan diğer gruplara göre daha yüksek yaşanılan yer algısı sergiledikleri ve bana ait diyen grup kiracıym diyen gruplara göre daha yüksek yaşam doyumu algıladıkları sonucu çıkmıştır. Öğretmenlerin yaşanılan yer algısı ile yaşam doyumu genel boyutları arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki çıkmıştır. Son olarak öğretmenlerin yaşanılan yer algısı yaşam doyumlarını pozitif anlamda etkilediği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler: Öğretmen, yaşam doyumu, yaşanılan yer algısı.

Investigation of the Relationship between Teachers' Life Satisfaction and Perception of Place of Residence

Abstract

In this study, it is aimed to examine the relationship between teachers' perception of place of residence and life satisfaction according to different demographic variables. In addition, the main purpose of the study is to examine the effect of teachers' perception of place of residence on life satisfaction. The study was designed as a relational survey and the study group consisted of teachers working in Ankara province. According to the results of the research; life satisfaction of teachers is below average and perception of place of residence is above average. It was found that teachers' perception of place of residence and life satisfaction did not change according to male and female; it was not affected according to undergraduate and postgraduate graduates; it did not change according to age; it did not change according to married and single in the perception of place of residence, but

¹ Okul Müdürü; Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekişik İlkokul, <https://orcid.org/0000-0002-2448-2388>; cuneytsenyurt@gmail.com;

² Öğretmen; Ahmet- Alper Dinçer Anadolu Lisesi, <https://orcid.org/0000-0003-1386-8071>; fusunarsen@gmail.com;

³ Öğretmen; Cenk Yakın Orta Okulu, <https://orcid.org/0000-0001-9565-0193>; yelizkorkmaz@yahoo.com;

⁴ Öğretmen; İbni Haldun Anadolu Lisesi, <https://orcid.org/0000-0002-0544-8571>; snry-kose@hotmail.com;

married teachers perceived more life satisfaction than single teachers. According to their professional experience, it was concluded that the groups of 16 - 20 years and 21 years and over exhibited a higher perception of place of residence than the group of 11-15 years, and the group of 16 years and over perceived higher life satisfaction than the groups of 6-10 years, 11-15 years and 21 years and over. In addition, it was found that life satisfaction and the perception of place of residence did not change according to the place where the teachers lived. In the case of ownership of the house, it was concluded that the group living in the lodging house exhibited a higher perception of place of residence compared to the other groups and the group that said it belonged to me perceived higher life satisfaction than the group that said it was rented. There was a significant and positive relationship between teachers' perception of place of residence and general dimensions of life satisfaction. Finally, it was found that teachers' perception of place of residence positively affected their life satisfaction.

Keywords: Teacher, life satisfaction, perception of place of residence.

1. Giriş

Yaşam doyumu kavramı, İlk kez 1961 yılında Neugarten tarafından ortaya atılmış ve bir kişinin istedikleri ile sahip olduklarının karşılaştırılmasıyla elde edilen bir durumu ya da sonucu ifade etmektedir (Özer & Karabulut, 2003). Yaşam doyumu birçok kişi tarafından yaşamın temel amacı olarak tanımlanmaktadır. Bireyin hedefleri ile bu hedeflere ulaşma derecesi arasındaki tutarlılık ya da tutarsızlığın mutluluğa ulaşmada hayati bir role sahip olduğu ileri sürülmektedir (Rask, Astedt-Kurki, & Laippala, 2002). Yaşam memnuniyeti, bireyin iş yaşamı dışındaki duygusal tepkilerini ifade eder. Başka bir deyişle, bireyin hayata karşı genel tutumunu ifade eder. Günlük yaşamda mutlu olmak, fiziksel olarak iyi hissetmek, ekonomik güvenlik ve sosyal ilişkiler yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerdir (Schmitter, 2003).

Yaşam doyumu kavramı, insanların yaşamlarında mutlu olabilmeleri için önemlidir. Yaşam doyumu geçmişten günümüze bireylerin ilgi odağı olmuş önemli konulardan biridir. Yaşam doyumu, yaşamın bir bütün olarak bireysel bilişsel değerlendirmesidir (Akyüz & Aydın, 2020). Yaşam memnuniyeti, bütünsel olarak ele alındığında kişinin kendi hayatını nasıl değerlendirdiğini gösterir. Mutlu insanlar genellikle olumlu duygular hissederler ve karşılaştıkları olayları olumlu bir ruh haliyle değerlendirirler ve minnettarlık duyguları yüksektir. Mutsuz insanlar ise yaşadıkları ve karşılaştıkları olaylar karşısında panik, nefret ve korku duygularına sahiptir (Sönmez, 2016).

Kişinin evine ve yerel bölgesine bağlılık geliştirmesi faydalıdır. Birçok olumlu sağlık ve toplumsal katılım sonuçlarıyla ilişkilendirilmiştir. Yere bağlılığı yüksek olan kişiler, toplumlarına daha fazla sosyal ve siyasi katılım göstermektedir ve yere bağlılığı yüksek kişilerden oluşan toplulukların, çevreyi korumak ve mahallelerini karakterize eden sosyal ve fiziksel özellikleri korumak gibi istenen bir sonuca ulaşmak için birlikte çalışma olasılığı daha yüksektir (Brown, Reed, & Harris, 2002).

Yaşadığı yere bağlılık hem yüksek hem de düşük çaba gerektiren çevresel davranış niyetlerini etkilemektedir ve yere bağlılığın bileşenleri olan yere bağımlılık ve yer kimliği, çevreye karşı sorumlu davranış ve çevre savunuculuğu ile ilişkilidir (Ramkissoon, Smith, & Weiler, 2013). Yere bağlılığın bireye sağladığı faydalar arasında daha iyi bir yaşam kalitesi, daha iyi fiziksel ve psikolojik sağlık, daha tatmin edici sosyal ilişkiler ve kişinin fiziksel çevresinden daha fazla memnuniyet yer almaktadır. Evlerine bağlılık geliştirmeyen, bunun yerine yeni evlerini önceki evlerine kıyasla olumsuz gören kişiler ise daha yüksek stres seviyeleri ve daha fazla sağlık sorunu bildirmektedir (Tartaglia, 2012).

Mekâna bağlılık yukarıda sıralanan olumlu sonuçlarla ilişkilendirilmiş olsa da, olumsuz yan etkileri de olabilir. Fried (2000) yere bağlılığın, insanların gelecekteki alternatifleri düşünmesini engellediği takdirde işlevsiz hale gelebileceğini belirtmiştir. Ayrıca, doğal afetlere açık yerlerde yaşayan ve sağlık veya parasal nedenlerle artık yeterince koruyamadıkları evlerinin yıkılmasına yol açabilecek kişiler için de endişe kaynağı olabilmektedir (Anton & Lawrence, 2014).

Yere bağlılık, çoğunlukta farklı (örneğin kültürel, etnik) yeni insanların, yüksek oranda bağlı insanların bulunduğu bir yere taşınması durumunda da gruplar arası çatışmalara yol açabilir (Fried, 2000). Halihazırda yerleşik olan bölge sakinleri, yeni insanları kendi yaşam tarzlarına ve bölgenin fiziksel ve sosyal özelliklerine tehdit olarak algılayabilir. Benzer bir argüman, elektrik direkleri ve rüzgar çiftlikleri gibi yeni gelişmelere karşı yerel muhalefeti açıklamak için de kullanılmıştır. İnsanlar bağlı oldukları yerin tehdit altında olduğunu ve peyzajın artık duygusal bir bağ hissetmedikleri bir yere dönüşebileceğini hissederlerse, bu değişimden sorumlu kişi veya kuruluşlara karşı olumsuz davranabilirler (Devine-Wright, 2009).

Bu araştırmada öğretmenlerin yaşanan yer algısı ile yaşam doyumları arasındaki ilişki farklı demografik

değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca öğretmenlerin yaşadıkları yer algısının temel doyumu üzerindeki etkisinin incelenmesi çalışmanın temel amacıdır.

2. Yöntem

Bu araştırma, ilişkisel tarama modeliyle çalışma grubunu Ankara ilinde görevli öğretmenler (N=262) oluşturmaktadır. Çalışma grubunun seçiminde olasılığa dayanmayan örnekleme çeşidinden uygun (amaca yönelik) örnekleme tekniği kullanılmıştır (Şimşek & Yıldırım, 2013). Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri hakkında betimsel istatistiklere ait veriler aşağıdaki Tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

Değişken	Grup	n	%
Cinsiyet	Kadın	217	82.8
	Erkek	45	17.2
Yaş Grubu	20-30 yaş arası	10	3.8
	31-40 yaş arası	89	34.0
	41-50 yaş arası	126	48.1
	51 ve üstü	37	14.1
Medeni Durumu	Evli	221	84.4
	Bekar	41	15.6
Mesleki Deneyimi	1-5 yıl arası	10	3.8
	6-10 yıl arası	16	6.1
	11-15 yıl arası	68	26.0
	16-20 yıl arası	61	23.3
	21 yıl ve üzeri	107	40.8
Yaşanılan Yer	İlçe	44	16.8
	İl (Şehir)	48	18.3
	İl (Büyükşehir)	170	64.9
Öğrenim Durumu	Lisans	147	56.1
	Lisansüstü	115	43.9
Oturlan ev/daire mülkiyeti	Bana ait	168	64.1
	Kiracıyım	67	25.6
	Aile Konutu	20	7.6
	Lojman	7	2.7

p < .05

Tabloda yer alan istatistiksel değerlere göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin % 82,8’inin kadın olduğu; % 48,1’inin 41-50 yaş arası olduğu; %84,4’ünün evli olduğu; %40,8’inin 21 yıl ve üzeri mesleki deneyiminin olduğu; % 64,9’unun büyükşehirde yaşadığı; %56,1’inin lisans mezunu olduğu ve %64,1’inin kendi evine sahip olduğu tespit edilmiştir.

Veri toplama aracı olarak, yaşanılan yer algısı ölçeği, Demirci ve Ekşi (2017) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, 5 maddeden oluşmakta ve bireylerin yaşadıkları yer algısını ölçmektedir. Ölçek iç tutarlılık alfa değerinin .70 olduğu görülmüştür. Yaşam doyumu ölçeği, bireylerin yaşam doyum düzeyini ölçmek amacıyla oluşturulmuş 5 soru maddesi yer bulunmaktadır. Ölçek 2016 yılında Dağlı ve Baysal tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 5 madde ve tek boyutta oluşurken Cronbach alfa katsayı değeri .88 çıkmıştır. İstatistik analizlerin IBM SPSS paket programı ile yapılmıştır. Sürekli değişkenlerin normal dağılıma uygunluğunun Skewness ve Kurtosis testi ile test edilmiştir.

Tablo 2. Ölçek ve Alt Boyutların Normallik Varsayımı

	N	Min	Maks	Ort	S.Sapma	Skewness	Std. Hata	Kurtosis	Std. Hata
Yaşanılan Yer Algısı Ölçeği	262	1.40	5.00	3.2557	.75655	.128	.150	-.382	.300
Yaşam Doyumu Ölçeği	262	1.00	4.40	2.8649	.70330	-.297	.150	-.286	.300

p < .05

Yaşanılan yer algısı ile yaşam doyumu ölçeği için çarpıklık ve basıklık değeri +1.5 ile -1.5 arasında olduğu görülmektedir. Tabachnick ve Fidell’ e göre de çarpıklık ve basıklık değeri +1.5 ile -1.5 arasında olduğunu zaman

parametrik test olarak kabul edilip ona göre işlem yapılabileceğini ifade etmektedir (Tabachnick & Fidell, 2013). Bu anlamda yaşanan yer algısı ile yaşam doyumu ölçeği normallik varsayımına göre uygun ve parametrik analizlerin yapılabileceği gerekmektedir.

Ayrıca yaşam doyumu ölçeği aritmetik ortalaması $2,86 \pm 0,70$ ile ortalamanın altında ve yaşanan yer algısı ölçeği aritmetik ortalaması $3,25 \pm 0,75$ ile ortalamanın üstünde çıktığı görülmektedir.

3. Bulgular

Araştırmada kullanılan yaşanan yer algısı ve yaşam doyumu ölçeği ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının tespiti için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır.

Tablo 3. Öğretmenlerin Yaşanılan yer algısı ile Yaşam doyumu Algılarının Cinsiyete Göre İncelenmesi

			Değişken	N	Ortalama	S.S.	t	df	p
Yaşanılan Yer Algısı Ölçeği	Yer	Algısı	Kadın	217	3.2341	.76916	-1.016	260	.311
			Erkek	45	3.3600	.69098			
Yaşam Doyumu Ölçeği			Kadın	217	2.8968	.71313	1.617	260	.107
			Erkek	45	2.7111	.63897			

p < .05

Bağımsız örneklem t testi, katılımcıların cinsiyetlerine göre öğretmenlerin yaşanan yer algısı ve yaşam doyumu algılarının farklarını ortaya koymak için kullanılmıştır. Analiz sonucunda; öğretmenlerin algılarına göre öğretmenlerin yaşanan yer algısı ve yaşam doyumu algılarının kadın ve erkeğe göre değişmediği ortaya çıkmıştır.

Araştırmada kullanılan yaşanan yer algısı ve yaşam doyumu ölçeği ile yaş grupları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının tespiti için ANOVA testi yapılmıştır.

Tablo 4. Öğretmenlerin Yaşanılan yer algısı ile Yaşam doyumu Algılarının Yaş Gruplarına Göre İncelenmesi

		f. x ss Değerleri			ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	X	S.S.	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Yaşanılan Yer Algısı Ölçeği	20-30 yaş arası	10	3.4200	.94493	Gruplar arası Grup içi Toplam	1.931 147.455 149.386	3 258 261	.644 .572	1.126	.339
	31-40 yaş arası	89	3.1506	.68774						
	41-50 yaş arası	126	3.2794	.78591						
	51 ve üstü	37	3.3838	.75628						
	Total	262	3.2557	.75655						
Yaşam Doyumu Ölçeği	20-30 yaş arası	10	2.5000	.67495	Gruplar arası Grup içi Toplam	2.017 127.080 129.097	3 258 261	.672 .493	1.365	.254
	31-40 yaş arası	89	2.8742	.64904						
	41-50 yaş arası	126	2.9159	.69896						
	51 ve üstü	37	2.7676	.83068						
	Total	262	2.8649	.70330						

p < .05

Tabloda görülebileceği üzere, yaşanan yer algısı ve yaşam doyumu ölçeği algılarına ait aritmetik ortalamalarının yaş durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; yaşanan yer algısı ile yaşam doyumu algıları yaş gruplarına göre farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır.

Araştırmada kullanılan yaşanan yer algısı ve yaşam doyumu ölçeği ile medeni durumları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının tespiti için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır.

Tablo 5. Öğretmenlerin Yaşanılan yer algısı ile Yaşam doyumu Algılarının Medeni Durumlarına Göre İncelenmesi

			Değişken	N	Ortalama	S.S.	t	df	p
Yaşanılan Yer Algısı	Yer	Algısı	Evli	221	3.2353	.71683	-.841	48.886	.405

Ölçeği	Bekar	41	3.3659	.94541			
Yaşam Doyumu Ölçeği	Evli	221	2.9222	.65234	2.542	48.518	.014*
	Bekar	41	2.5561	.87808			

p < .05

Bağımsız örneklem t testi, öğretmenlerin medeni durumuna göre yaşanan yer algısı ve yaşam doyumu algılarının farklarını ortaya koymak için kullanılmıştır. Analiz sonucunda; öğretmenlerin algılarına göre öğretmenlerin yaşam doyumu algılarında farklılık çıkmıştır. Buna göre evli öğretmenler bekarlardan daha fazla yaşam doyumu algıladıkları ortaya çıkmıştır. Diğer yandan yaşanan yer algısında evli ve bekara göre değişmediği ortaya çıkmıştır.

Araştırmada kullanılan yaşanan yer algısı ve yaşam doyumu ölçeği ile mesleki deneyim grupları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının tespiti için ANOVA testi yapılmıştır.

Tablo 6. Öğretmenlerin Yaşanılan yer algısı ile Yaşam doyumu Algılarının Mesleki Deneyim Gruplarına Göre İncelenmesi

Puan	Grup	f. x ss Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	X	S.S.	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Yaşanılan Yer Algısı Ölçeği	1-5 yıl arası	10	3.4200	.94021	Gruplar arası	5.474	4	1.369	2.444	.047*
	6-10 yıl arası	16	3.1500	.60000						
	11-15 yıl arası	68	3.0294	.66581	Toplam	149.386	261			
	16-20 yıl arası	61	3.3836	.64838						
	21 yıl ve üzeri	107	3.3271	.84469						
	Total	262	3.2557	.75655						
Yaşam Doyumu Ölçeği	1-5 yıl arası	10	2.6800	.73756	Gruplar arası	5.493	4	1.373	2.855	.024*
	6-10 yıl arası	16	2.6750	.81609						
	11-15 yıl arası	68	2.8206	.62880	Toplam	129.097	261			
	16-20 yıl arası	61	3.1180	.64018						
	21 yıl ve üzeri	107	2.7944	.73739						
	Total	262	2.8649	.70330						

p < .05

Tabloda görülebileceği üzere, yaşanan yer algısı ve yaşam doyumu ölçeği algılarına ait aritmetik ortalamalarının mesleki deneyim değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda;

Yaşanılan yer algısı ölçeği ile mesleki deneyim gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (F(4,257); ,047). Bu farkın tespiti için post hoc analizlerinden LSD sonucuna göre 16 - 20 yıl arası ve 21 yıl ve üstü gruplar 11-15 yıl arası grubuna göre daha yüksek yaşanan yer algısı sergiledikleri sonucu çıkmıştır.

Yaşam doyumu ölçeği ile yaş gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (F(4,257); ,024). Bu farkın tespiti için post hoc analizlerinden LSD sonucuna göre 16 yıl ve üzeri grup 6-10 yıl; 11-15 yıl ve 21 yıl ve üzeri gruplarına göre daha yüksek yaşam doyumu algıladıkları sonucu çıkmıştır.

Araştırmada kullanılan yaşanan yer algısı ve yaşam doyumu ölçeği ile eğitim durumları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının tespiti için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır.

Tablo 7. Öğretmenlerin Yaşanılan yer algısı ile Yaşam doyumu Algılarının Eğitim Durumlarına Göre İncelenmesi

		Değişken	N	Ortalama	S.S.	t	df	p
Yaşanılan Yer Algısı Ölçeği	Lisans		147	3.2517	.75891	-.097	260	.923
	Lisansüstü		115	3.2609	.75680			
Yaşam Doyumu Ölçeği	Lisans		147	2.8857	.72187	.541	260	.589
	Lisansüstü		115	2.8383	.68102			

p < .05

Bağımsız örneklem t testi, öğretmenlerin eğitim durumuna göre yaşanan yer algısı ve yaşam doyumu algılarının farklarını ortaya koymak için kullanılmıştır. Analiz sonucunda; öğretmenlerin algılarına göre öğretmenlerin yaşanan yer algısı ve yaşam doyumu algılarının lisans ve lisansüstüne göre değişmediği ortaya çıkmıştır.

Araştırmada kullanılan yaşanan yer algısı ve yaşam doyumu ölçeği ile Yaşadığınız Yer grupları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının tespiti için ANOVA testi yapılmıştır.

Tablo 8. Öğretmenlerin Yaşanılan Yer Algısı ile Yaşam doyumu Algılarının Yaşadığınız Yer Gruplarına Göre İncelenmesi

Puan	Grup	f. x ss Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	X	S.S.	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Yaşanılan Yer Algısı Ölçeği	İlçe	44	3.1318	.77991	Gruplar arası	1.864	2	.932	1.636	.197
	İl (Şehir)	48	3.1500	.79091	Grup içi	147.523	259	.570		
	İl (Büyükşehir)	170	3.3176	.73769	Toplam	149.386	261			
	Total	262	3.2557	.75655						
Yaşam Doyumu Ölçeği	İlçe	44	2.7364	.69520	Gruplar arası	1.887	2	.944	1.921	.149
	İl (Şehir)	48	2.7625	.71179	Grup içi	127.210	259	.491		
	İl (Büyükşehir)	170	2.9271	.69918	Toplam	129.097	261			
	Total	262	2.8649	.70330						

p < .05

Tabloda görülebileceği üzere, yaşanan yer algısı ve yaşam doyumu ölçeği algılarına ait aritmetik ortalamalarının yaşadığınız yer değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; yaşam doyumu ile yaşanan yer algısı öğretmenlerin yaşadığı yere göre değişmediği ortaya çıkmıştır.

Araştırmada kullanılan yaşanan yer algısı ve yaşam doyumu ölçeği ile oturduğu evin sahiplik durumu arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının tespiti için ANOVA testi yapılmıştır.

Tablo 9. Öğretmenlerin Yaşanılan Yer Algısı ile Yaşam doyumu Algılarının Oturduğu Evin Sahiplik Gruplarına Göre İncelenmesi

Puan	Grup	f. x ss Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	X	S.S.	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Yaşanılan Yer Algısı Ölçeği	Bana ait	168	3.2631	.69528	Gruplar arası	8.308	3	2.769	5.064	.002*
	Kiracıyım	67	3.2657	.79039	Grup içi	141.079	258	.547		
	Aile Konutu	20	2.8600	.93606	Toplam	149.386	261			
	Lojman	7	4.1143	.64143						
	Total	262	3.2557	.75655						
Yaşam Doyumu Ölçeği	Bana ait	168	2.9524	.62454	Gruplar arası	4.441	3	1.480	3.064	.029*
	Kiracıyım	67	2.6507	.77252	Grup içi	124.656	258	.483		
	Aile Konutu	20	2.8200	.97311	Toplam	129.097	261			
	Lojman	7	2.9429	.59682						
	Total	262	2.8649	.70330						

p < .05

Tabloda görülebileceği üzere, yaşanan yer algısı ve yaşam doyumu ölçeği algılarına ait aritmetik ortalamalarının oturduğu evin sahiplik değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda;

Yaşanılan yer algısı ölçeği ile oturduğu evin sahiplik gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (F(3,258); ,002). Bu farkın tespiti için post hoc analizlerinden LSD sonucuna göre lojmanda oturan grup gruplar geriye kalan diğer gruplara göre daha yüksek yaşanan yer algısı sergiledikleri sonucu çıkmıştır.

Yaşam doyumu ölçeği ile oturduğu evin sahiplik gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (F(3,258); ,029). Bu farkın tespiti için post hoc analizlerinden LSD sonucuna göre bana ait diyen grup kiracıyım diyen gruplara göre daha yüksek yaşam doyumu algıladıkları sonucu çıkmıştır.

Aşağıdaki tabloda, öğretmenlerin yaşadıkları yer algısı ve yaşam doyumu algıları arasındaki ilişki incelenmiştir.

Tablo 10. Korelasyon Tablosu

Değişkenler	N	X	S.S.	1	2
1 Yaşanılan Yer Algısı Ölçeği	262	3.25	.76	1	.502**
2 Yaşam Doyumu Ölçeği	262	2.86	.70		1

p < .01

Pearson korelasyon analizine ilişkin bulgularda; araştırma kapsamındaki öğretmenlerin yaşadıkları yer algısı ile yaşam doyumu genel boyutları arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki çıkmıştır ($r=.502; p<.01$). Katılımcıların algılarına göre, öğretmenlerin yaşadıkları yer algısının yaşam doyumu algıları üzerine ne gibi etkilerinin olduğunu incelemek için çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

Tablo 11. Öğretmenlerin Yaşanılan yer algısının Yaşam doyumu Algıları Üzerine Etki Analizi

Değişken	B	Beta	t	Sig.	VIF	R	R ²	Uyarlanmış R ²	F
Sabit	1.344		8.069	.000					
Yaşanılan yer algısı Ölçeği	.467	.502	9.370	.000*	1.000	.502 ^a	.252	.250	.000 ^b

p < .05

Öğretmenlerin yaşadıkları yer algısının yaşam doyumu algılarını anlamlı bir şekilde yordadığı ortaya çıkmıştır [(R= .502; R²= .252; Uyarlanmış R²=-.250) F(1,260)= .87,794; p<.01]. Buna göre 100 birim yaşadıkları yer algısı artışında öğretmenlerin yaşam doyumu %46,7 artış göstermektedir. Diğer bir ifade ile öğretmenlerin yaşadıkları yer algısı yaşam doyumlarını pozitif anlamda etkilemektedir.

4. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada öğretmenlerin yaşadıkları yer algısı ile yaşam doyumları arasındaki ilişki farklı demografik değişkenlere göre incelenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin yaşadıkları yer algısının yaşam doyumu üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Araştırma sonucuna göre; öğretmenlerin yaşam doyumu ortalamasının altında ve yaşadıkları yer algısı ortalamasının üstünde çıktığı görülmektedir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin yaşamlarından memnun olmadıkları söylenebilir. Yaşam kalitesinin öznel ifadesi olan yaşam doyumu, bireylerin yaşam kalitelerini bir bütün olarak ne kadar olumlu değerlendirdikleriyle ilgili bir kavramdır (Fernandez-Ballesteros, Zamarron ve Ruiz, 2001).

Yaşam memnuniyeti, bireyin sahip oldukları ile beklentileri arasındaki farkı nasıl değerlendirdiği ile ilgilidir. Başka bir deyişle, bireyin ihtiyaçlarının, hedeflerinin ve isteklerinin ne ölçüde karşılandığına ilişkin öznel değerlendirmesidir. Yaşam koşullarını dengeleyen, standartları ve beklentileri hakkında olumlu yargılara sahip olan bireylerin yaşamlarından oldukça memnun oldukları bilinmektedir (Morriss, Saldarini ve Van Reekum, 2019). Mevcut çalışmada öğretmenlerin yaşam doyumlarının düşük olması, öğretmenlerin beklentileri ve arzuları ile sahip oldukları arasında bir fark olduğunu göstermektedir. Öte yandan Özdevecioğlu ve Aktaş (2007) demokrasi, özgürlük düzeyi, siyasi istikrar ve kendini güvende hissetme, açık fikirli ve aktif olma, hayatının kontrolünün kendi elinde olduğunu hissetme, yaşadığı yeri sevme, fiziksel ve zihinsel olarak sağlıklı olma, spor yapma, olumlu bir bireysel kimliğe sahip olma, varlıklı olma, evli olma, aile ve arkadaşlarla iyi ilişkilere sahip olma, geniş bir sosyal çevreye sahip olmanın kişinin yaşam doyumunu etkileyen temel faktörler olduğunu savunmaktadır. Dağlı ve Baysal (2017) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenlerin "orta" düzeyde yaşam doyumuna sahip oldukları belirlenmiştir. Bu çalışmalar da mevcut çalışmayı destekler niteliktedir.

Öğretmenlerin yaşadıkları yer algısı ve yaşam doyumu algılarının kadın ve erkeğe göre değişmediği; lisans ve lisansüstüne mezunu olmasından etkilenmediği, yaşa göre yaşadıkları yer algısında evli ve bekara göre değişmediği ancak evli öğretmenler bekarlardan daha fazla yaşam doyumu algıladıkları ortaya çıkmıştır. Ancak Öter ve Dağlı'nın (2022) çalışmasında, cinsiyete göre öğretmenlerin yaşam doyumuna yönelik algıları arasındaki farkın anlamlı olduğu belirlenmiş daha yüksek bir algıya sahip oldukları saptanmıştır. Araştırma sonuçlarına benzer bir bulguda, evli öğretmenlerin algılarının ortalamasının bekâr öğretmenlerin algılarının ortalamasından biraz daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Öter ve Dağlı, 2022). Diener, Gohm, Suh ve

Oishi (2000) de evli olmanın yaşam doyumunu olumlu yönde etkilediğini ileri sürmektedir.

Mesleki deneyimlerine göre 16 - 20 yıl arası ve 21 yıl ve üstü gruplar 11-15 yıl arası grubuna göre daha yüksek yaşanan yer algısı sergiledikleri ve 16 yıl ve üzeri grup 6-10 yıl; 11-15 yıl ve 21 yıl ve üzeri gruplarına göre daha yüksek yaşam doyumunu algıladıkları sonucu çıkmıştır. Bu konuda yapılan bazı araştırma bulguları da mevcut araştırma bulgularını desteklemektedir (Karaaslan, Uslu & Esen, 2020). Bu sonuçlar, öğretmenlerin kıdemleri yükseldikçe beklentilerine daha çok ulaştıkları ve buna bağlı olarak yaşam memnuniyetlerinin de yükseldiği şeklinde yorumlanabilir.

Ayrıca yaşam doyumunu ile yaşanan yer algısı öğretmenlerin yaşadığı yere göre değişmediği ortaya çıkmıştır. Oturduğu evin sahiplik durumunda ise lojmanda oturan grup geriye kalan diğer gruplara göre daha yüksek yaşanan yer algısı sergiledikleri ve bana ait diyen grup kiracıym diyen gruplara göre daha yüksek yaşam doyumunu algıladıkları sonucu çıkmıştır. Öğretmenlerin yaşanan yer algısı ile yaşam doyumunu genel boyutları arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki çıkmıştır. Son olarak öğretmenlerin yaşanan yer algısı yaşam doyumlarını pozitif anlamda etkilediği ortaya çıkmıştır.

Bu sonuçlara göre öğretmenlerin çalışma şartları, ekonomi durumu, okuldaki ders yükü vb. faktörler için motivasyon, performans ve iş doyumunu ne kadar etkili ise aynı zamanda yaşadığı yer, oturduğu evin kira veya kendisinin olması, yaşam doyumunu diğer önemli faktörler arasında bulunmaktadır.

Kaynakça

- Akyüz, H., & Aydın, İ. (2020). Investigation of the relationship between leisure satisfaction and life satisfaction levels of individuals participating in physical activity education programs in civil society organizations. *African Educational Research Journal*, 211-220.
- Anton, C. E., & Lawrence, C. (2014). Home is where the heart is: The effect of place of residence on place attachment and community participation. *Journal of Environmental Psychology*, 451-462.
- Brown, G., Reed, P., & Harris, C. (2002). Testing a place-based theory for environmental evaluation: An Alaskan case study. *Applied Geography*, 49-77.
- Dağlı, A., & Baysal, N. (2016). Yaşam Doyumu Ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 1250-1262.
- Demirci, İ., & Ekşi, H. (2017). Sinop'ta huzur ve mutluluk: İnsanın yaşadığı yeri nasıl algıladığı huzuru ve mutluluğu ile ilişkili midir? . 2. *Avrasya Pozitif Psikoloji Kongresi*. İstanbul: Üsküdar Üniversitesi.
- Devine-Wright, P. (2009). Rethinking NIMBYism: The role of place attachment and place identity in explaining place-protective action. *Journal of Community and Applied Social Psychology*, 426-441.
- Diener, E., Gohm, C., Suh, E., & Oishi, S. (2000). Similarity of the relations between marital status and subjective well-being across cultures. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 419-436.
- Fernandez-Ballesteros, R., Zamarron, M. D., & Ruiz, M. A. (2001). Contribution of socio-demographic and psychosocial factors to life satisfaction. *Ageing and Society*, 25-43.
- Fried, M. (2000). Continuities and discontinuities of place. *Journal of Environmental Psychology*, 193-205.
- Karaaslan, İ., Uslu, T., & Esen, S. (2020). Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik, iş doyumunu ve yaşam doyumlarının incelenmesi. *Journal of Health and Sport Sciences*, 7-18.
- Morriss, J., Saldarini, F., & Van Reekum, C. M. (2019). The role of threat level and intolerance of uncertainty in extinction. *International Journal of Psychophysiology*, 1-9.
- Öter, Ö., & Dağlı, A. (2022). Öğretmenlerin Yaşam Doyumunun Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 219-244.
- Özdevecioğlu, M., & Aktaş, A. (2007). ariyer bağlılığı, mesleki bağlılık ve örgütsel bağlılığın yaşam tatmini üzerindeki etkisi: İş-Aile Çatışmasının Rolü. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1-20.
- Özer, M., & Karabulut, Ö. (2003). Yaşlılarda yaşam doyumunu. *Geriatrics*, 72-74.
- Ramkissoon, H., Smith, L. D., & Weiler, B. (2013). Testing the dimensionality of place attachment and its relationship with place satisfaction and pro environmental behaviours: A structural equation modelling approach. *Tourism Management*, 552-566.
- Rask, K., Astedt-Kurki, P., & Laippala, P. (2002). Adolescent subjective well-being and realized values. *Journal of Advanced Nursing*, 254-263.
- Schmitter, C. (2003). Life satisfaction in centenarians residing in long-term care. *Bulletin of Educational Research*, 147-180.

- Sönmez, M. (2016). *Communication and Happiness Relationship*. Istanbul: Marmara University Institute of Social Sciences.
- Şimşek, H., & Yıldırım, A. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Tabachnick, B., & Fidell, L. (2013). *Using Multivariate Statistics*. Boston : Pearson.
- Tartaglia, S. (2012). Different predictors of quality of life in urban environments. *Social Indicators Research*, 1045-1053.

EXTENDED ABSTRACT

In this study, it is aimed to examine the relationship between teachers' perception of place of residence and life satisfaction according to different demographic variables. In addition, the main purpose of the study is to examine the effect of teachers' perception of place of residence on basic life satisfaction.

The concept of life satisfaction was first introduced by Neugarten in 1961 and refers to a situation or result obtained by comparing what a person wants with what he/she has (Özer & Karabulut, 2003). Life satisfaction is defined by many people as the main purpose of life. It is suggested that the consistency or inconsistency between the individual's goals and the degree of achievement of these goals has a vital role in achieving happiness (Rask, Astedt-Kurki, & Laippala, 2002). Life satisfaction refers to an individual's emotional reactions outside of work life. In other words, it expresses the individual's general attitude towards life. Being happy in daily life, feeling physically well, economic security and social relationships are factors affecting life satisfaction (Schmitter, 2003).

The concept of life satisfaction is important for people to be happy in their lives. Life satisfaction is one of the important issues that have been the centre of attention of individuals from past to present. Life satisfaction is an individual cognitive evaluation of life as a whole (Akyüz & Aydın, 2020). When life satisfaction is considered holistically, it shows how the person evaluates his/her own life. Happy people generally feel positive emotions and evaluate the events they encounter with a positive mood and have a high sense of gratitude. Unhappy people, on the other hand, have feelings of panic, hatred and fear in the face of the events they experience and encounter (Sönmez, 2016).

Place attachment affects both high and low effort environmental behaviour intentions, and place attachment and place identity, which are components of place attachment, are associated with environmentally responsible behaviour and environmental advocacy (Ramkissoon, Smith, & Weiler, 2013). The benefits of place attachment include a better quality of life, better physical and psychological health, more satisfying social relationships, and greater satisfaction with one's physical environment. People who do not develop attachment to their homes, but instead view their new home unfavourably compared to their previous home, report higher levels of stress and more health problems (Tartaglia, 2012).

Although place attachment is associated with the positive outcomes listed above, it may also have negative side effects. Fried (2000) stated that place attachment can become dysfunctional if it prevents people from thinking about future alternatives. It can also be a source of concern for people who live in places prone to natural disasters and may lead to the destruction of their homes, which they can no longer adequately protect for health or financial reasons (Anton & Lawrence, 2014).

The study group consists of teachers (N=262) working in Ankara province with relational survey model. In the selection of the study group, appropriate (purpose-oriented) sampling technique was used from the sampling type that is not based on probability (Şimşek & Yıldırım, 2013).

According to these results, it can be said that teachers are not satisfied with their lives. Life satisfaction, which is the subjective expression of quality of life, is a concept related to how positively individuals evaluate their quality of life as a whole (Fernandez-Ballesteros, Zamarron, & Ruiz, 2001).

Life satisfaction is related to how the individual evaluates the difference between what he/she has and his/her expectations. In other words, it is the individual's subjective evaluation of the extent to which his/her needs, goals and aspirations are met. It is known that individuals who balance their living conditions and have positive judgements about their standards and expectations are quite satisfied with their lives (Morriss, Saldarini, & Van Reekum, 2019). The low life satisfaction of teachers in the current study shows that there is a difference between teachers' expectations and desires and what they have. On the other hand, Özdevecioğlu and Aktaş

(2007) argue that democracy, level of freedom, political stability and feeling safe, being open-minded and active, feeling in control of one's life, loving where one lives, being physically and mentally healthy, doing sports, having a positive individual identity, being wealthy, being married, having good relationships with family and friends, and having a wide social environment are the main factors affecting one's life satisfaction. In the study conducted by Dağlı and Baysal (2017), it was determined that teachers had "moderate" level of life satisfaction. These studies also support the current study.

It was found that teachers' perception of place of residence and life satisfaction did not change according to male and female; it was not affected by undergraduate and postgraduate graduates, and the perception of place of residence according to age did not change according to married and single teachers, but married teachers perceived more life satisfaction than single teachers. However, in Öter and Dağlı's (2022) study, it was determined that the difference between teachers' perceptions of life satisfaction according to gender was significant and they had a higher perception. In a finding similar to the results of the research, it was concluded that the average perceptions of married teachers were slightly higher than the average perceptions of single teachers (Öter & Dağlı, 2022). Diener, Gohm, Suh, and Oishi (2000) also argue that being married positively affects life satisfaction.

According to their professional experience, it was concluded that the 16 - 20 years and 21 years and over groups exhibited a higher perception of place of residence than the 11-15 years group, and the 16 years and over group perceived higher life satisfaction than the 6-10 years, 11-15 years and 21 years and over groups. Some research findings on this subject also support the findings of the current study (Karaaslan, Uslu & Esen, 2020). These results can be interpreted as teachers reach their expectations more as their seniority increases and accordingly, their life satisfaction increases.

In addition, it was revealed that the perception of life satisfaction and place of residence did not change according to where the teachers lived. In the case of the ownership of the house, it was concluded that the group living in the lodging house exhibited a higher perception of place of residence compared to the other groups and the group that said it belonged to me perceived higher life satisfaction than the group that said they were tenants. There was a significant and positive relationship between teachers' perception of place of residence and general dimensions of life satisfaction. Finally, it was found that teachers' perception of place of residence positively affected their life satisfaction.